

REGULI ȘI CONVENȚII DE SCRIERE

1

PUNCTUL

Punctul încheie o propoziție sau o frază.

În **cazul citatelor**, se pune punct în interiorul ghilimelelor dacă avem de-a face cu o frază completă precedată de două puncte; se pune punct în exteriorul ghilimelelor dacă fraza citată nu este precedată de două puncte sau dacă în interiorul ghilimelelor nu se află o frază completă.

Punctul **poate fi omis** atunci când la sfârșitul unei propoziții se află o adresă de internet sau de e-mail.

Ca **semn ortografic**, punctul se folosește în abrevieri: *nr., id., etc., nr. crt., î.H, d.H, a.Chr., p.Chr., cf.* O propoziție care are ca ultim cuvânt *etc.* nu are decât un punct.

Cf. este abrevierea cuvântului latinesc *confer*, care înseamnă *compară, a se vedea*. Nu este corectă utilizarea acestei abrevieri cu sensul *conform*, urmată de cazul dativ.

Nu sunt urmate de punct:

- abrevierile care păstrează ultima literă a cuvântului abreviat:
dl, dna, cca (excepție: dr.)
- abrevierile denumirilor unităților de măsură și ale elementelor chimice:
g, km, Gcal, Cl, Mg
- abrevierile numelor punctelor cardinale:
N, S, E, V

Siglele și acronimele se scriu fără puncte:

CEE, UE, ONU, UNESCO

Punctul se folosește pentru **exprimarea cu ajutorul cifrelor a datei, precum și a orei:**

28.9.2007

ora 12.00

2

VIRGULA

Nu se despart niciodată prin virgulă subiectul și predicatul.

Se izolează prin virgulă:

- construcțiile gerunziale și participiale, cu diverse valori circumstanțiale, așezate la începutul frazei:
Luând în considerare aspectele considerate, ne rezervăm dreptul...
- complementele circumstanțiale intercalate între subiect și predicat (de regulă, când subiectul precedă predicatul):
Consiliul profesoral, la propunerea directorului, poate adopta o decizie...
- complementele circumstanțiale așezate înainte de locul pe care îl ocupă în ordinea normală a complementelor (topică inversată). Această schimbare de topică are rolul de a atrage atenția în mod deosebit asupra acestor complemente circumstanțiale:
Din 1998, după declanșarea reformei sistemului educațional de către ministrul educației din acel moment, învățământul românesc...

Se pot izola prin virgulă diferite tipuri de circumstanțiale (de timp, de mod, de loc etc.), în funcție de gradul legăturii cu regentul și de topică.

Se pune virgulă între părți de propoziție coordonate, atunci când nu sunt legate prin și

copulativ ori prin *sau*.

Se vor lua măsuri pentru **realizarea, monitorizarea, evaluarea sau reevaluarea** proceselor...

În cazul folosirii conjuncțiilor coordonatoare perechi (*și... și, sau... sau, fie... fie, nici... nici*), **este obligatorie folosirea virgulei** între termenii coordonați.

Se consideră că structurile de tipul *A și B și C* și *A sau B sau C* nu conțin conjuncții coordonatoare perechi, în consecință **virgula nu se folosește** între termenii unei enumerări de acest tip.

Locuțiunile conjuncționale coordonatoare copulative *precum și, cât și* (precedată de corelativul *atât*) și *dar și* sunt **întotdeauna precedate de virgulă**. În schimb, structurile pe care le introduc nu sunt urmate de virgulă dacă reprezintă sau fac parte din alte structuri sintactice care, în conformitate cu regulile generale de punctuație, nu trebuie să fie urmate de virgulă.

Este obligatorie **folosirea virgulei** în fața conjuncțiilor adversative *dar, iar, ci, însă*.

Conjuncția copulativă *și* urmată de adverbul de negație *nu* are sens adversativ (se suprapune semantic cu conjuncția *iar*). În acest caz, este **precedată de virgulă**.

Adverbele *respectiv* și *inclusiv* și locuțiunea adverbială *în special*, când introduc structuri lămuritoare, precum și locuțiunea adverbială *și anume* **sunt precedate de virgulă**. De asemenea, sunt urmate de virgulă structurile sintactice pe care acestea le introduc.

Organizațiile sindicale județene, respectiv organizațiile sindicale din unitățile școlare, vor asigura participarea...

Dacă adverbul *respectiv* și locuțiunea adverbială *în special* sunt precedate de conjuncția *și*, **se pune virgulă și înaintea, și după adverb/locuțiunea adverbială**.

În cazul unor abateri disciplinare sau daune aduse bunurilor, cercetarea faptelor trebuie să se realizeze la nivelul unității școlare în care s-au înregistrat abaterile disciplinare și, respectiv, daunele aduse bunurilor.

Când nu introduc în propoziție structuri lămuritoare, adverbul *inclusiv* și locuțiunea adverbială *în special* **nu sunt precedate de virgulă**; de asemenea, nu este precedat de virgulă adjectivul *respectiv*.

Adverbele intercalate între subiect și predicat **se despart prin virgulă**.

Eu, **bineînțeles**, voi veni.

Mama, **firește**, era îngrijorată.

Conjuncțiile *însă* și *deci* și adverbul *totuși*, așezate în interiorul unei propoziții, **nu se izolează prin virgulă**.

Conjuncția *așadar* și locuțiunea conjuncțională *prin urmare*, așezate în interiorul propoziției, **se pun între virgule**.

Nu se pune virgulă înaintea de *etc.* și *ș.a.m.d.*

Se pune virgulă după un substantiv în vocativ.

Ioane, vino repede!

Se pune virgulă după interjecții.

Ei, ce vești ne aduci?

3

PUNCTUL ȘI VIRGULA

Punctul și virgula **se folosește pentru a separa două unități relativ independente** într-o frază.

Acest semn de punctuație se folosește, de asemenea, pentru **a separa elementele unei enumerări precedate de o teză introductivă urmată de două puncte și introduse prin em dash (—)**.

4

DOUĂ PUNCTE

Precedă o enumerare care cuprinde mai multe elemente, introduse sau nu prin cifre, litere sau liniuțe.

Acest semn de punctuație **poate introduce un citat**. Fraza de sine stătătoare introdusă prin două puncte va avea întotdeauna un semn de punctuație în interiorul ghilimelelor.

Atunci când nu este un citat și nici nu constituie alineat nou, textul care este introdus prin două puncte începe cu literă mică.

5

PARANTEZELE ROTUNDE

Se folosesc **pentru a intercala o precizare într-o propoziție**.

O propoziție independentă sau o frază completă între paranteze are punctul în interiorul parantezelor. Dacă o propoziție sau o frază este urmată de o altă propoziție aflată între paranteze, punctul se pune înaintea parantezei de deschidere, pentru prima propoziție, respectiv în interiorul parantezelor, pentru cea de a doua propoziție.

Dacă în interiorul parantezelor care încheie o frază nu se află o propoziție independentă sau o frază completă, punctul se pune după paranteza de închidere.

6

PARANTEZELE DREPTE

Se utilizează **pentru a insera un text care conține deja o intercalare între paranteze rotunde**.

Încadrează **o intervenție în interiorul unui text citat**.

Punctele de suspensie încadrate de paranteze pătrate marchează **lipsa unui cuvânt sau a unui fragment dintr-un text citat**. În acest scop se utilizează și parantezele rotunde.

7

GHILIMELELE

În limba română se folosește următorul tip de ghilimele: „...”.

Pentru **citate incluse în cadrul unui alt citat** se folosesc ghilimelele «...».

În cazul în care un citat este inclus într-un citat care, la rândul său, este inclus în alt citat, **ghilimelele se vor utiliza după următoarea schemă: „... «... „...” ...» ...”**.

LINIA DE PAUZĂ

Este **utilizată în cadrul titlurilor de capitole, de anexe etc.** compuse din două (sau mai multe) părți:

Certificatul de origine al vehiculului – Declarația producătorului vehiculului de bază.

Este **utilizată în interiorul propoziției sau al frazei** pentru a delimita cuvintele sau construcțiile incidente sau apozitiile explicative. Se preferă linia de pauză acolo unde construcția incidentă are în interiorul ei una sau mai multe virgule. În cazul în care incidenta urmează unei construcții sintactice care este în mod normal urmată de virgulă, virgula se pune întotdeauna după construcția incidentă:

În timp ce doar câteva tipuri de activități extracurriculare sunt recompensate – toate tipurile de activități extracurriculare trebuind recompensate –, nerealizarea anumitor obligații atrage după sine sancționarea...

Ca semn ortografic, linia de pauză este utilizată în **scrierea unor cuvinte compuse complexe care cuprind cel puțin un cuvânt compus scris cu cratimă**: *nord–nord-est, sud-est–nord-vest*. În această situație nu este nici precedată, nici urmată de spațiu.

Elementele unei enumerări precedate de un paragraf introductiv încheiat cu două puncte pot fi introduse prin *em dash* (—), o linie de lungime dublă față de linia de pauză.

PUNCTELE DE SUSPENSIE

În citate, punctele de suspensie între paranteze pătrate sau paranteze rotunde, [...] sau (...), **marchează lipsa unui cuvânt sau a unui fragment**.

CRATIMA (SEMN DE PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIC)

Cratima redă în scris **rostirea împreună a două cuvinte alăturate**, marcând sau nu dispariția unei vocale.

În textele oficiale **nu este recomandată elidarea vocalei î** în construcții de tipul *să își, să îl, să îi* sau a vocalei **ă** în construcții de tipul *să o* etc. Singura formă care se scrie cu cratimă este infinitivul:

a-și da seama

În mod similar, în textele oficiale se recomandă utilizarea fără cratimă a sintagmelor *pe de o parte, cel de al doilea, în unul, în una*, iar nu *pe de-o parte, cel de-al doilea, într-unul, întruna*.

Se folosește la **scrierea unor derivate cu prefixe și la scrierea cuvintelor compuse** ai căror termeni își păstrează identitatea morfologică.

Leagă desinența sau articolul hotărât de cuvinte care reprezintă împrumuturi sau nume proprii din alte limbi, a căror silabă finală prezintă diferențe între scriere și pronunțare:

acquis-ul, Bruxelles-ul, know-how-ul, service-ul, show-ul, site-ul

Articolul sau desinența se atașează **fără cratimă** la împrumuturile terminate în litere din alfabetul limbii române pronunțate ca în limba română:

cardul, leasingul, serverul, summitul, trendul, versoul

Ca semn de punctuație, poate fi utilizată **între cuvinte care indică limitele în spațiu sau în timp și pentru a reda relația dintre două părți**.

BARA OBLICĂ

Bara oblică se folosește:

- în **structura numărului actelor normative**;
- în **formule distributive** care cuprind unități de măsură abreviate (*km/h*) sau neabreviate (*kilometri/oră*) și în **abrevierile** *c/val* (*contravaloare*) și *m/n* (*motonavă*);
- pentru a **indica alternative sau mai multe opțiuni**:
fotografii și/sau desene ale unui...
- pentru a indica exercițiile financiare, anii de comercializare, anii școlari etc. **care nu coincid cu anii calendaristici**;
- în **scrierea cu cifre a numeralelor fracționare**.

APOSTROFUL (SEMN ORTOGRAFIC)

Marchează, în **indicarea anilor calendaristici**, absența primei sau a primelor două cifre:

'918, '89, anii '90, ante-'89

Apare în **substantive proprii străine**:

D'Annunzio, McDonald's

SCRIEREA CU MAJUSCULE

Se scriu cu inițială majusculă toate cuvintele (cu excepția cuvintelor ajutătoare) care formează **denumirile instituțiilor naționale sau internaționale și ale organizațiilor**.

Se scriu cu inițială majusculă **toate cuvintele** (cu excepția cuvintelor ajutătoare) **care desemnează entități geografice și teritorial-administrative**.

Se scriu cu inițială majusculă toate **cuvintele** (cu excepția cuvintelor ajutătoare aflate în interiorul denumirii) **care formează denumirile evenimentelor și ale marilor epoci istorice, ale sărbătorilor laice sau religioase, naționale sau internaționale**. Când se află la începutul denumirii, și cuvintele ajutătoare se scriu cu inițială majusculă.

Se scriu cu inițială majusculă toate **cuvintele care formează locuțiuni pronominale de politețe**.

Se scrie cu inițială majusculă **primul cuvânt dintre cele care formează titlurile documentelor de orice fel, ale publicațiilor periodice și ale operelor literare, științifice** etc. Se scriu, de asemenea, cu inițială majusculă **numele proprii din componența titlurilor**.

Se scrie cu inițială majusculă **primul cuvânt dintre cele care formează denumirile organelor/organismelor de conducere și ale compartimentelor din cadrul instituțiilor**.

Se scriu cu inițială majusculă **toate mărcile de produse** (exceptând produsele în a căror denumire de marcă prima literă este minusculă, după care urmează o majusculă: *eBay, eRepublik* etc.).

Se scriu cu inițială majusculă **numele științifice latinești de specii animale și vegetale**.

SCRIEREA CU MINUSCULE

Se scriu cu minuscule **denumirile funcțiilor de stat, politice și militare.**

ministrul afacerilor externe
președintele Camerei Deputaților
președintele Comisiei Europene
președintele României
prim-ministru al Guvernului României

Se scriu cu minuscule **termenii generici folosiți în locul denumirilor oficiale ale instituțiilor și ale organizațiilor naționale sau internaționale:**

Avem onoarea de a vă confirma acordul guvernului cu privire la conținutul scrisorii dumneavoastră.
Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în cadrul Uniunii Europene.

SCRIEREA DERIVATELOR ȘI A COMPUSELOR

În general, **derivatele cu sufixe și cu prefixe se scriu într-un cuvânt:**

antiinfecțios, antisubvenții, autoapărare, cvasitotalitate, extraurban, inter-instituțional, interregional, microîntreprinderi, neexhaustiv, nonprofit, nonstatal, paneuropean, proeuropean, semidivergență, semiindependent, subcontractare, suprataxă, transatlantic, transregional

Se scriu cu cratimă **derivatele cu prefixul ex-:**

ex-ministru, ex-director

De asemenea, se scriu cu cratimă **construcțiile formate dintr-un prefix și substantiv propriu sau un acronim:**

pro-America, pro-UE, anti-NATO

Se scriu cu cratimă **substantivele și adjectivele compuse**, alcătuite din cuvinte întregi existente și independent în limbă, care își păstrează, de regulă, identitatea morfologică:

*bună-credință, proces-verbal, redactor-șef
prim-ministru, viceprim-ministru, prim-viceprim-ministru
floarea-soarelui, după-amiază
creștin-democrat, financiar-bancar, social-democrat
austro-ungar, româno-american*

Dintre componentele cuvintelor compuse *prim-ministru, prim-viceprim-ministru, prim-solist* primește articol și desinențe specifice în cursul declinării doar ultimul termen. Este corect *prim-ministrul, prim-miniștrii, prim-ministrului*, iar nu *primul-ministru, primii-miniștri, primului-ministru*.

Nu se scriu cu cratimă *director adjunct, ministru adjunct, secretar general adjunct*.

NUMERALUL

Numeralele se scriu cu litere sau cu cifre. În general, **numeralele de la unu la nouă se scriu cu litere**, iar **numeralele mai mari de 10 inclusiv se scriu cu cifre:**

o perioadă de cinci ani
o perioadă de 10 ani

Se scriu **cu cifre:**

- numeralele care însoțesc unități de măsură, exprimate prin simboluri sau abrevieri, sau de denumiri de monede:

3 kg, 5 km, 8 euro, 9 EUR

250 g, 475 kW, 11 MHz

- numeralele utilizate pentru exprimarea datei, a temperaturii, a procentajelor, a numărului de voturi:

7 °C, 8 %

247 de voturi pentru, 2 voturi contra și 3 abțineri

- numeralele din documentele statistice.

Miile se grupează prin lăsarea unui spațiu, nu prin punct sau prin virgulă: 34 000 000. De asemenea, **zecimalele se despart de unități prin virgulă** (chiar și în limba engleză, începând din anul 1983):

12,5.

În limba română, în exprimarea sumelor, se utilizează atât abrevierea, cât și simbol:

2 750 EUR; 2 400 FRF

200 £; 69 €

În actele comunitare, billion (EN) este denumirea standard pentru **miliard**. Pentru milioane și miliarde se folosesc denumirile întregi:

10 milioane EUR

10 miliarde EUR

Sunt acceptate prescurtările **mil.** și **mld.**, care se folosesc numai în tabele, atunci când spațiul o impune.

În exprimarea datei în limba română, **luna se scrie cu litere**, fără abrevieri și cu inițială minusculă:

Adoptată la București, 10 februarie 1975.

În general, **în formulele de încheiere ale acordurilor**, data se scrie în întregime în litere:

Încheiat la București la nouăsprezece aprilie două mii șapte.

În cazul exprimării datei cu cifre, zilele și lunile de la 1 la 9 nu sunt precedate de cifra 0. Este corect: **1.3.2008**, iar nu **01.03.2008**.

Cifrele romane de bază utilizate sunt:

I = 1

V = 5

X = 10

L = 50

C = 100

D = 500

M = 1 000

În limba română **se folosește prepoziția de după numerale mai mari de 19**.

19 locuitori

20 de locuitori

20 de milioane

De asemenea, **prepoziția de se folosește în fața unui al doilea substantiv însoțit (determinat) al numeralului**, atunci când milioanele și miliardele sunt redată prin cuvinte, iar nu prin cifre:

20 de milioane de locuitori

20 de miliarde de euro

Prepoziția de nu se folosește după numerale zecimale:

4,775 milioane de euro
21,775 milioane de euro

În cazul sumelor, **prepoziția de nu se folosește** atunci când denumirea monedei este redată prin abrevierea sau simbolul corespunzător, iar nu prin denumirea întregă; similar, prepoziția este omisă atunci când substantivul însoțit apare abreviat în scris:

20 EUR
20 000 EUR
20 de milioane EUR
20 p.
20 kg

SCRIEREA CU LITERE CURSIVE

Caracterele cursive se folosesc:

- pentru **scrierea cuvintelor și a expresiilor în limba latină**:
ad litem, ad litteram, ad interim, ad valorem, de facto, de iure, de minimis, ex ante, ex post, inter alia, litis denuntiatio, mutatis mutandis, prima facie, res iudicata, statu quo
Expresiile *ad hoc, ad interim și post mortem* au fost preluate în limba română sub forma ad-hoc, respectiv ad hoc, ad-interim, respectiv ad interim, și post-mortem. Este greșită scrierea cu caractere cursive a acestor expresii atunci când conțin cratimă.
- pentru **scrierea cuvintelor, a expresiilor, a citatelor, a numelor de documente sau a denumirilor de instituții în limbi străine.**

Nu se recomandă utilizarea în același timp și a literelor cursive, și a ghilimelelor (dubla subliniere).

În interiorul unui text scris cu caractere cursive, o sintagmă care în mod normal ar trebui scrisă cu caractere cursive se scrie cu caractere drepte de rând.